

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew če. F.

Sserbske njedželiske lopjeno.

Wudawa žo kóždu žobotu w Ssmolerjez knihiczscheżeni w Budys Linje a płaczi schtwarzlētuje 1,50 hr. s portom.

4. njedžela po ſw. Tojizy.

Luk. 6, 36—42.

Wo žmilstosczi jow Ježuž rěči. „Budźež žmilni!” wón praji a hýdom tež pſchitaji, kotre je ſnamio tu'eje žmilstoscze; taſke je jejne waschnje, ſak móžemy ju naſuſnycz a ſak budže ſaplačzena. Wopomimy to wſchitko jaſo a budźemy žmilni! Je wſchak najwažniſche naſchego kſcheſcijanſta, ſo pſchimy wéru i plodami, tež ſe žmilićzu. Runje na to dýrbimy hýcheze bóle ſedžbowacz. Duž dha:

Budźm y žmilni!

Rospominajm y pſchi ihy tuteje žmilstoscze

1. ſnamjo, 2. waſchnje, 3. ſchulu, 4. mſdu.

1. „Budźež žmilni, jako tež wasch Wóćzež žmilny je”, jow rěka. Potajkim ſnamjo žmilstoscze je naſch Bóh ſam. Taž ſteji napížane: „Ja ſym tón ſenjes, wasch Bóh; tehođa dýrbicze wó ſo ſwjecziez, ſo byſchcz ſwjeczi byli, pſchetoz ja ſym ſwiaty”, a ſaſo: „tehođla dýrbicze wó dokonjeni bycz, runje jako tež wasch Wóćz w njebjiežach dokonjaný je”, taſ jow rěka: „budźež žmilni, jako tež wasch Wóćzež žmilny je.” Jemu, po kotrehož podobnoſci ſmy ſtworjeni, dýrbimy ſo džen a bóle we wſchém runacz. Naſche ežinjenje dýrbi jeho ežinjenju bóle a bóle podobne bycz. Ma naſchej žmilstosczt dýrbja taſ poſnacz, ſo mam ſmilneho Boha a ſmy po jeho žmilstosczi ſiwi. ſsmilnoſć, ſmilnoſć, ſama ſmilnoſć, ſo je rjanoscž naſchego Boha. Hížom Mójsaž praji: „Tón ſenjes, twój Bóh, je ſmilny Bóh”, a Davit ſpěva: „Sſmilny a hñadny je tón ſenjes, ſczerpliwy a wot wulkeje dobrov.” Pawoł paſ ſhwali: „mi je ſo ſmilnoſć doſtała.” A my tež

tu'ui žmilstoscž wužiwamy wot kolebki hacž do rova; wona ſjewja ſo nam w rjanej Božej ſtworbje, w žohnowanju; we wodženju naſchego ſiwi, w Božim ſlowje a ſubej drohei ſyrfwi, w Ježužu, naſchini ſbóžniku. A tuta žmilstoscž wužiwa ſo na wſchitkach. „Wón dawa ſwojemu ſlónzu ſhadžecz nad ſlymi a nad dobrymi, a dawa deſchzowacz nad prawymi a nad ujeprowymi.” Njeſbm̄ to nětko ſaſo naſhonicz mohli? Hinač, zyle hinač paſ ſwét! Wón ežini wulki roſdžel mjes ſimi, ſiž jón ſubuja a kiž ſo wot njeho ſdaluja. ſswet ſubuje ſwojich pſcheczlow a hidži a hani ſwojich njeſcheczelow. Niž taſ, praji jow Ježuž. Budźež wó ſmilni, jako tež wasch Wóćzež žmilny je.

2. A waschnje tuteje žmilstoscze? ſak ma ſo wono ſjeſvicz? Tón ſenjes jow wſchelke naſpomina, ſchtóž je ſe wſchēneho ſiwi wſate a móže kóždy tež dopjeſnicz. „Njeſhudźce!” wón praji. Š ſym paſ njecha na žadny pad wſchinoſći wſchō ſudženje ſakaſacz. Ně, jej je wot Boha poruczeno, prawy ſud džeržecz a ſle ſchrafowacz bjes pohladanja na wožobu. Tež njecha i tón Ježuž ſtarſhimaj prut i rukow wſacz. Dale płaczi: „Šchtóž ſwojeho pruta lutuje, hidži ſwojeho ſyna; iſhóž paſ jeho ſubuje, tón jeho i ežazom ſchwika.” Tež njebuđe jow ſakaſane, ani wuežerzej, ani hospodarzej, ani druhemu; to ſle ſhſtačz a jemu wſchudžom, njech ſo ſjewi w hroſnych ſlowach abo knihach abo worasach, naſcheczino ſtupicz. Ně, to je pſchizlučnoſć kóždeho praweho Bóžeho džescza. Tež rěka: „Spýteſeje wſchitko to a dobre ſdžeržecz!” Šchtóž Ježuž jow ſaczihiſje, je tamie njeſubosne ſudženje, kotrež ſo ſtawa ſe ſleje wutroby, ſ lutego hidženja, ſ teho žadania, druhemu ſchłodu načzinicz na czeſeſi a ſo ſam do ſeſcheho ſwětla

stajicž. Kaf husto ſo to bohužel stava a budže 8. kaſení psche-
ſtupjena. Hdvž ſtaj dwaj hromadu pschi chloj, husto dolho
njetraje, a na teho a druhého budže njeſubosnje rěčzane a
psches to wjele ſrudobh načiniſene. Niz tak! „Budčeze
ſmilni“, praji tón knjes. „Njeſbudčeze“, ale wobroččeze
wſchitko ſ lěpſchemu, proſčeze a praſeze jemu ſamemu wſchitko
w ſuboceži, a hdvž to njemóřecže, injeleččeze. A „njeſatamaſe!“
Kaf by ſo tola ſ nam i wſchitkimi mělo, hdvž by Bóh naš
hrěchňikow ſatamaſ a njebh nam ſivojeho ſyna pôžlaſ! Kaf
by bylo, njebh tón pschi wſchitkim hidženju cžlowjekow ſkutk
ſivojeho wumozjenja dokonjaſ! Wón njeje jich zehodla ſatamaſ
a tež Judascha je tsi lěta na ſmilnej wutrobi noſyl. A my?
Ach, kaf rucze my husto ſatamam! Hdvž je nam ničtó ſlóſež
a kſchimdu načiniſ, kaf jeho ſatamam a wſcho ſle jemu
pschejem! Hdvž je ſo nichó pscheschoſ, kaf budže ſatamam,
kaž njebh ničjo dobreho wjazh na nim bylo. Nječinja to
ſamo starschi ſe ſtvojimi džecžimi? Niz tak, praji tón knjes.
Budčeze ſmilni, ſujescže wſcho ſczerp'ivje, w nadžiji, ſo móže
ſo wſchitko hishcze ſolepſchecž, ſo je w ſmijertnej hodžinje
hishcze ſdychnjenje horje do njebjeſ ſlutežalo: „Knieže, ſmil
ſo“, proſhcze ſa nich. A „wodajeze“! Kaf je to Jeſuſ ſam
činiſ. Štvojim njepſchecželam je wodaſ, tež Pěrej, kif bě
jeho ſaprěſ. A my? Ach kaf njeha tón abo druhí wodacž a
ſabhež! „Wodajeze“, ſo by dženža tutto ſkoro do wulſeje
ſwadu a njejednoth načeho hida, do wſchelakich domov ſlin-
čalo, hdzež ſu mandželszh w njejednocže žiwi, hdzež starschi a
džecži lubycky pjenjes dla wjazh ujes ſobu nječež a ſukodžo
a wježni ſo wjazh njestrowja. Budčeze tola ſmilni! Wý
nječeze, kaf dolho ſcze hishcze hromadze na puežu. A lěpje
je tola, ſle czerpiež hacž jo činičž. A „dawajeze“! Kaf je
Jeſuſ Bohu ſivojemu Wózeji ſivoju wutrobu a ſa naš ſivoje
žiwjenje daſ! Daj jemu nětko tež ſivoju wutrobu, ſivoje du-
chowne darch, ſivoje ſenſke ſubla. Staj wſchitko, ſam ſo a
tých ſwojich, do jeho ſlužby, twař jeho kraleſtvo, pomhaj ſhu-
dym, wudowam, ſhrožam, starym. Haj; budčeze ſmilni!

3. A ſak to wuſnjeſch? Tón ſenjes cži to jow tež praſi, hdyž cže napomina, že ſam ſa kluideho hrěſchnička ſpóſnacž a ſebi praſicž, ſo zvle wot Božeje ſmilnoſeže wotviſjujeſch. Hafle hdyž pósnaſejch, ſo ſy ſam ſi kudej a ſatamanſtviu ſraſh, budžeſch že ſudženja a ſatamanja ſdžeržecž. Hafle hdyž wěſch, ſo ſam wodacže křeſbaſch, budžeſch wodawacž wuſnhež. Hafle hdyž wěſch, ſo ſam Boži hnadny khlěb iěſch a ſy Bohu wjele wiñoſth, dokež ſy wſchitko wot jeho ſmilnoſeže dostał, budžeſch ſam dawacž. Hdyž ſwój hrěch ſa hrjadu pósnaſejch, budža tebi hrěchi druhého jeno kaž tſchěſta. Hdyž ſy w Jeſuſu Bohu pósnał a jeho ſmilnoſež khláliſch, budžeſch ſam we wſchěm ſmilny. Twoje ſkovo je potom: kaž Bóh mi, taſ ja jemu a jeho džěcžom. Wuſroba budže čopla, luboſna, bohata; debrocžima. Th ſy do morja Božeje ſmilnoſeže pohladal, nětfo chzeſch tež ſmilny bhež. Th ſy pósnał, ſak je Bóh týkaz pun- tow luboſeže ſa tebje a na tebje ſaplačiš, tehodla ſy nět ſwólniwh, ſto kroſchow abo pjenježtow ſmilnoſeže ſivojemu Bohu w luboſci ſi njemu a bližſhemu wróčzo placičiž. Chzeſch=li tehodla ſmilnoſež wuſnhež, twar ſam na Božu ſmilnoſež. Schtóž je ju ſam na ſebi naſhonil a je w nježiwh, tón hinak njemóže, hacž ſam ſmilny bhež.

4. A spodžitvje! Wona budže hischeže sapłaczena. Tóto
Kriješ praji: „Dobra, natłoczena, natschażena a khopatā měrci
budże do wascheho flina data; pschetož runje s tej měru, s fo-
trejž wóz měricze, budże wam sažo měrjene.“ Hdvhž kmit-
kmišni, bo nam to tola jačo Božim džěcžom pschisteji a je jeno
džak sa wschu Božu kmišnosć. A nětfo hischeže wožebita mſda

ja tajku šmilnoſć. Ale tón ſtjeti, fiž naš ſnaje a my, tak
kmy ſlabi člowjekojo a pschi wſchém tež ſo prafcham, ſchto
budže mi ſa to, je tehodla hnydom k temu žadanju: „budźe
ſmilni“! to ſluſjenje pſchistajik: to budźe wam derje ſapla-
cene, ſo by naš ſ tym hiſcheze k wjetſchej ſmilnoſći wabił.
A tak někotry je hižom ſa ſtwoju ſmilnoſć ſražnu mſdu na-
maſał: džak a ſuboſć a cześcź moſt člowjekow, žohnowanie a
ſbože ſ ujebjęſ deſe. A hdyž ſu tež tu a tam člowjekojo ſa
wſchu ſmilnoſć ujeđzaſowni a ſo ſmilnym hiſcheze wuſměja,
Bóh tola džerži, ſchtož je ſlubił a pſchezo pucze namaka,
ſtwoje žohnowanje wobradźic. A hafle po ſmijerci, ſak budže
wón tých žohnowacj a pſcheſražnic, fiž ſu tu ſmilni byli!
Tehodla budźni ſmilni! Gbóžni ſu czi ſmilni; pſchetoj
moni ſmilnoſć doſtam. Hamjeń.

Renjes Žefuš Schryſtuš je to ſwětlo, tón þu-
ta wěrnoſc̄z a to žiwjenje! Schtóž do njeſ
wěri, budže ſbóžny.

Hlób: „do jentoh' Boha wěrimy,
Nam wěrjazym sa žitvjenje,
Efala sboža Rhrystuš je!
Ta w wichorach bo njenuje,
Wuſhow, ſchfit naſch woſtanje,
Bohatſtvo najkráſnijſche,
Kral naſch je do wěcžnoſcje!

Rasch Anjes naß tafle lubo mal
Czelo, duſchu ſaſtawa;
Eſo we nini wjeſel wutroba,
Kóžda jeho potrjeba.
Wysche wſcheho lubujmę
Anjesa naſchoh' į wutrobb!

○ sbóžný tón, fiž tebje ma,
Tebje, lubošč njebjeska,
Čzi mutrobit živoj' zhlu da,
Lubuje cže, wobkhova.
Lubošč s njebjia pschitščla je,
Naž do njebjež povijedže!

O Žesu, světlo živjenja,
Tebeje blespi njevidža.
Je náz ſo ſkoro minhla? —
V vutrobach je lód a číma
Vohrěj duſe mrčjaze,
Věčne klónzo njebjeſte!

Chzech-si th hréchi pschizpicz nam
Schtó psched tobu wobstejt'
Th tsi krócz swjath Bóh sy žam!
Wodacze je pschi Žebi!
Wschitfe hréchi wodaj nam;
S wěczeni hnadi poj th f nam!

Raž došlo tu 'scheže žitvi šmý,
Njech na ducha nětře švýjemý,
A twoju wolū cžinimý,
Hacž cže wěcžnje widžimý!
Wěru, lubošcz do naš płodž,
Naš mot ſleho wukwobodž!

Hdyž my w najwjetšej nishy ſmū,
A ſej rady njewerimy,
Pſches ſtyskne noz̄y, czežle dny,
Dha budž pomoz naſcha ty.
Jesu, luboſež njebjeſka,
Ty ſy naſcha nadžija!

Pſches czemny dol naſ ſchewodžeſi,
Sbóžniko, najſhwerniſchi,
Njeh ſi nami węčnje derje ſtej!
Pomhaj ty nam ſi ſbóžnoſeži!
Tam eže węčnje khwaliñy,
Bogu lud a herbſtvo ſmū!

Na ſmilnoſcz twoju, Anježe, ſpomiń
A na ſtwoju dobrotu,
Naſ ſwamuj pſched wſchém njebožom;
Zohnuj naſchu mótežmu,
Swjeſzel naſchu wutrobu,
Czii nam ſmilnoſcz, dobrotu!

O Jesu, žlónzo prawdoſeže,
S njebjeſkeje kraſnoſeže,
Kſwecž nam do wſcheje wěrnoſče,
Wutroby czii wěrjaſe,
Wjedž naſ ſbóžniſe ſ hubjenſtwa,
Do twojego kraleſtwa!

J. W.

Zyrfej a ſtat.

Džen 1. julijsa dyrbi to roſrižaze mjes zyrkwinymi wucjerjemi a woſhadami pſchinjeſež a ſi dobom jednanje mjes woſhemaj, tak býchtaj ſo ſi nowemu ſhromadnemu dželu ſjednočiloj. Tola hač dotal, (14. 6. 21.) njeje woſhadam ničo ſnate, tajke mohlo to roſkudženje býč a po wſchém ſdaču tež mjes wucjerjemi w hinač njeje. Duž tež ani doprědka ſo boječ niſtrjebam y a tež staracž niemóžem y. Srudne woſizmo ſa ſtwoje kſheſežanſtvo a ſa ſtwoju luboſež ſi Božej žlužbje a ſi Božemu domej by pač ſebi ta woſhada wuſtajila, ſotraž chyſla ſnadž licžbu dotalnych porjadnych Božich žlužbow pomjeniſciež, dla ſnadž powjetſchenych wudawlow ſa kanorow. By to jene ſamyljenje bylo, jene ſaměnjenje duſche ſ moſchnju, a tónle porok to a njemohla žana woſhada na ſo wſacž, kif nětak chze býč kſheſežanſta hiſcheze. Hdyž pač tajke myſkle ſo žlyſhceč datwaju, woſhadzeja wone na wſchém poſledku ſi ducha njewery a ſiwoſče, ſi ducha ſweta a teho ſleho, kotryž ſo ſady moſchnje a pjenjes khowa, a to je czim lóžcho nětke; pſchetoz pjenjes je nětke tež tam ſi hromadni, hdyž předy žanhch. Ale ſnadž runje te hromady pjenjes ſadžewaju tak někotremu pſchewidzeč ſyli wěz a dowidzeč, ſo ſo w nich a ſady nich khowa tón ſly ſham, kořyž chze ſtwoje žně domoj khowacž. Wón praji kaž něhdý: „Dyrbjaloſli to wopravdze tak býč, ſo je Bóh Anjeſ 7. džen ſwječil? Wý budžecze runje tak dobrí, hdyž Bohu a jeho žlowu jenož 14. džen poſhwjeczicž!“ —

„Wukſtatiñ ſchulſki ſakoi“ to je nětke to heſlo we roſkadžowanju mjes zyrkwiu a ſchulu. Zeliſo tutón ſakon tajki, tajſiž je nětke pſchedpoſoženj, doſtanjem, móžem y my drje ſpkojojom býč. Ale ſnadž je runje tole na tym wina, ſo ſo „němſke wucjerſke towarſtvo“ ſe wſchej mozu tutemu ſakonniej pſhcežiwa. Haj hač na 500 000 hrivnow chze wón na tute woſowanje pſhcežiwo tutemu ſakonjej wažicž. To dyrbjalo naſ naſtrózeč! Tak dyrbimy wjedžecž, ſo „němſke wucjerſts-

towarſtvo“ a němſy wucjerjo njeje to ſame. Nienyliſimy drje ſo, ſo je jich na na 40 000 evangeliſkých a katoličkých wucjerjow, kotsiž ſi wukſtatiñ džela do „němſkeho wucjerſkeho towarſtwa“ ſkluſcheja. ſa konfessionelnu ſchuļu, ſa ſchulu ſe wěrywusnacžom. Sniň w tym tu hýž wſchelakore woſjewjeli, dženka dodamý to, ſo bu na „dnju němſkých wucjerjow“ (deutscher Lehrertag) wot pomórkých wucjerjow namjet ſtajenh, ſo by wucjerſtvo ſtwoje ſtejnischczo ſi nabožinje ſi nowa pruhovalo. Po ſi džela živej debacze ſo wothložowasche a 217 hložowasche ſa namjet a 140 pſhcežiwo njemu; to rěka, „němſke wucjerſke towarſtvo“ dyrbi najprjedy ſi nowa mjes ſobu to praschenje nabožinu pſchedzélacž, a to tehodla, dokelž jeho wjetſchina njeje wjazy ſi nětčiſkim ſtejnischcžom pſhcejene abo ſpkojojom. So pač ma ta wjetſchina nětčiſche ſtejnischczo ſa pſche radikaſne a ſebi ſblíženje ſi nabožinje žada, to wobkruči rěčník podležaneje mjeniſchin, hdyž wupraji, ſo ſebi towarſtvo tak ſtejnischczo podrywa a ſo towarſtwo wjazy žaneho žlēho ſtejnischcza we tutym žlym praschenju nima. — Tole njedyrbí pač nětka naſ, njedyrbí starskich, kif ſebi woczehnjenje džecži tež hýž w ſchuli žadaju, ſměrowacž a ſpkojojecž, ne dyrbi naſ poſonjecž, ſo tež my ſtwoje ſtejnischczo w tutej wěz̄y pruhujemy, hač njeſhmy pſche ſiwoſče a pſche njewobdženji byli w tym, ſchtož ſaloži ſa žlyle ſiwoſče naſchich džecži býč dyrbi, ſnadž runje tehodla, dokelž pola naſ ſi wjetſcha tola tajkeho woſowanja ſa nabožinu w ſchuli bylo njeje, njeh tež te ſtóržby ſu hýž stare, ſo džecži tu a tam pſche mało haj, ſkoro ničo wjazy ſi latečiſmuſa njewukmu. Kóždy, kóžda dyrbi tola ſi najmjeniſcha ſi temu ſtejnischcžu pſchińcž, ſo wě, ſchto chze, hač nabožinu ſa džecžo w ſchuli abo hač niz; a hdyž je ſa nabožinu, potom ma tež to ſtwoje na kóžde móžne a prawe waſchne ſaſtupowacž u tých podpjeračž, kotsiž ſa tule jemu debru wěz wuſtupuja a wojuja, mjeniſzhy, ſo ſo žlyle woczehnjenje džecži ſaloži ſa nabožinu a mitwoři we wěrje, wěſo niz hakle w ſchuli ſe 6. abo 7. řeionu, al: runje tak hýž domach wot prěnjeho lěta ſem. So ſo hýž na te prěnje 7 lět a dozyla na tu nabožinu starskich ſe doma wjazy ſiwoſče a prózy a luboſeže naſoži, to je jene runje tak haj ſnadž hiſcheze muſniſche žadanje hač ſa nabožinu we ſchuli. Tehodla: to jene njewostajmy, ſa to druhé ſo starajmy we ſiwoſče a luboſeže ſi džecžom, ſebi ſamemu a ſi žlyle ſiwoſbje, haj žlyemu narodej a ſidej, a runje tak a pſchedetovſchém: ſi Bohu Anjeſej! — —

Jedyn w Lipſku wukhadžazý ežaſopis pſche, ſo je we Budyschiniſe w poſedzenju ſiwoſdneho dželařniſtwa (freien Gewerkschaften) jedyn ſozialdemokrat wó jenym poſedzenju ſchulſkeho pſchedſtejicžerſtwa roſprawjal a naſpominal, ſo bych ſaſtupjerjo dželařniſtrow w ſwojich dželařniſtvač ſa to ſkukowali, ſo bych ſihi prieje wjele starskich džecži ſi nabožneho ſchulſkeho roſwuežowanja wſale; tak chzeja wucjerjam, kif nabožne roſwuežowanje wotpoſaza, na pomoz pſchińcž. Namjetowasche ſo, ſo bych ſe w wſchech dželařniſtvač ſhromadžiſnih wotměle, a ſo wo tutym praschenju jednało; namjet bu jenohlóžne pſchiwſat. — Tak je to potajſkim tež w Budyschiniſe a we ſužiſh! Kaž njemóžem y prajicž, ſo je „němſke wucjerſke towarſtvo“ telko kaž wſchitzu němſy wucjerjo, tak tež njemóžem y a niſtrjebam y prajicž, ſo je tuto jenohlóžne woſamkjenje telko, kaž wſchitzu ſozialdemokratojo. A to je derje tak. A ežaſ pſchiudze, hdyž budzeja iſch wjele, kotsiž najprjódžy naſdała ſtejachu a njepſhceželszy ſmyſleni běchu, ſi wutrobu rad phtacž to, ſchtož wěra a nabožina dawa: to wěrne ſbožo tu a ſbóžnoſež tam. Bóh daj jenož, ſo to potom niz pſche poſdže!

Hac̄ tuto wobsamkniżenie w Budyschinje je to wobsamkniżenie w Freibergu w Sakſtej. Tu wobsamknižchu, so wſchē ſobuſtarwy, kotrež dżeczi do nabožneho roſtwuzewowanja ſzczelu, ſe dželańſtwa wusamknu. „O ſwoboda, ty kraſnje ſhwaleńa!” to je ſ ſkrótkim to, ſchtož k temu prajisch. — —

Židža.

„Židža” uto mjenio blyſchich nětke husto. Kielko Židow jich to w Němskej je, kielko dozyła na ſemi? Jedyn amerikanski čaſzopis wobliečza ſzéhewaze liczb: „w Pólskej 3 300 000 Židow, we Wukrajinje tehorunja, w Sjednoczenych ſtatach Ameriki 3 100 000, w Ruſzowskej a Ssibirskej 900 000, we Rumunſkej 650 000, w Němskej 540 000, w Ungarskej 450000; w Czéſkoſlowaſſkej 450 000, w Žendžoſkej 300 000, w Awstriſkej 300 000, w Litawſkej 450 000, w Južnoſlowaſſkej 200 000, w Afrizy ſi wutwac̄zom Marokkaſkeje, Tuniskeje a Algeriskeje 170 000, w Fraňzowskej 150 000, w Algériſkej a Tuniskej 150 000, w Arabiskej 130 000, w Grichifſkej 120000, w Holandſkej 110 000, w Marokkowskej 110 000, w Argentiniſkej 100 000, w Kanadze 100 000, w Turkowſkej 100 00, w Palaeſtinje 100 000, w Awſtraliſkej 20 000, w tych druhičkach Europy hiſcheje 200 000, Afriſkeje hiſcheje 100 000 a Ameryki hiſcheje 30 000 Židow. Sajmaje te liczb. Subjemy kraju, hospodow je jich něhdze 100 000 Židow jenož, Pólska, Wukrajinia a Sjednoczenie ſtati ſak po 3 300 000. Wtóż dohromadny bydli ſi na naſchē ſemi na 15 430 000 Židow, to njeje hiſcheje jedyn na ſto wobhýderjow naſchē ſemje; wot 1000 wobhýderjow ſu něhdze pſchizo 9 Židža. Hdyž ſak uſi to Židow wobliečich, pſchindžez wěſeje na wſchē prozenty hac̄ ſu; to eža tola wožebje poſlednje ſēta wo tym powieža a te wobſtejnosc̄e, kajkež nětke ſu, niž naſpoſledy wobſtejnosc̄e naſchē ſraja.

Liczb.

Učzby ſu tajke, kotrež rad mjenujes̄ch a tajke, kotrež rad ſamjelcujes̄ch. Rad drje něnizy pōſlanzy njeſzu mjenowali liczb, kotrež enteneče ſzewichu, kielko naſchē lud ſa ſēto ſa alkoholi a tobak wudawa. Ssu „o žalostniſte wulke liczb”; wěſo wonie po miliardach ſeža. Schto dha njeby ſo nětke po miliardach liczilo! Naſchē lud je wudal ſa jene jeniczke ſēto ſa alkohol 15 milliardow a ſa tobak 9 milliardow. Tute liczb dyrbi, dokelž ſa ujeſcheczel, po podložkach wobliežene býež a njeſzu tež wěſeje pſche wýzole. Kiel dołho chzemý ſebi tajki luxus dwo-licz, ko rehož ſzéhwiſki ſu tola tež ſrudoba!

S blifka a ſ dalofa.

Pomhaj Bóh! Hac̄ dotal móžachu ežtarjo naſchē ſeželskeho ſopjenku „Pomhaj Bóh” ſebi tuto wotewſac̄ ſ ežiſch-čeřnje abo pola knježich duchownych a wučerjow, abo we druhičkach ſhromadnych wudawarniach na wſach abo móžachu ſebi jo pſches pōſt ſkasac̄ ale jenož ſe „Sserskej Nowinu” hromadze. Něſchtu pobrachowas̄he a běſhe kajk nje-ſtoſt ſa tak něſotreho, wožebje drje ſa tak něſotru ežitariku, mjenujesz, ſo ſebi „Pomhaj Bóh” ſama pſches pōſt ſkasac̄ njeſměſe. Tutemu njeſtoſte budže wot 1. julija ſem wot-pomhane. Kiel 1. julijej móžech ſebi „Pomhaj Bóh” na pōſceze abo pola liſtynoscherja ſkasac̄, a tak ſkasane pläczi wono 2 hr. na běrtlēta. Duž ſebi njech kózdy, kotremuž naſchē njeſtelske ſopjenku po tuthym puežu do domu pſchinc̄ dyrbi, naſchē „Pomhaj Bóh” bórſy na pōſceze abo pola liſtynoscherja ſkaſa, ſo by tež hnydom přenije ežiſlo w juliju w prawym čaſzu doſtaſ. — S doboru ſak ſo na wſchēkach knježich duchownych a

wučerjow a wſchēk pſcheczelow naſchē ſopjenku a naſchē ſu luda wobroc̄zam ſ tej naležnej proſtwu, ſo bydhu ſo ſobu wo to ſtarali, ſo ſo naſchē njeſtelske ſopjenku w jich wofhadach a wſach roſſchérja a ežita, ſu tola hiſcheze wýz, haj ſamo woſhad, hdyž ſo wono tych abo druhičk pſchic̄zinow dla tak ſa-měſtnilo njeje, kaž by to mohlo. Naſch čaſ, kajkij je, žada paſ ſebi, ſo to by. Njech tež pſchikkad ſ jeneje wýz, hdyž ſu blierſki najenk ſwojim dželac̄zjerjam „Pomhaj Bóh” we wjele ežiſlach džerži, ſbudži tajſich, ko ſiž bydhu po tym ežinili. Schto dha je 1,50 hr. abo 2 hrivnje na zjèle běrtlēta pſchi placzisnach a druhičk pjenic̄znych wudawkach naſchē ſeža. — jena zl-gara a niž hiſcheze jedyn ſarancz ſežeho piwa. —

Snamjenja eža, tak pižachmy thdženja. Kiel temu dženſa dodam, ſo ſo ſ Lipſka pſche, ſo ſarjadniſtwo ſwiedženja ſi tutym pſcheproſchenjom, kotrež bu na ežerwjenie papjerki ežiſhežane w Lipſku roſſchérjene a u. pſch pſchi pomniku ludowweje bitwy pſchilejpene, niežo ežiniež nimia, ale ſo je je nichtón ſluſbu roſſchérjaſ. Snamjo eža wostanje tuta wěz paſ tola a to nětke dwójzy. —

W Lipſku wólmě Lipſčanſke miſzionſtwo ſrjedu po ſwiat-ſach ſwój ſētu ſwiedžen. Sso ſložujo na 1. Kronikow 22 džeržeſche wſchich ſyrfiwiſki rada Tolzien ſ Neustrelitz ſwied-žetſke pređowanje. Byli tak bylo, ſo my nježmeli ſrakelſtwo Bože twaric̄, kaž David templ, dyrbimy tola ežim ſwěr-niſcho nſch pſchihoth a dohoty ſa tutón twar dokonjec̄, a to pſchedewſchém pſches miſzionſke dželo ſmutsach mjes nam. Větnu roſprawni poda direktor miſzionſtra, poſkaſujo na 1. Kor. 3, 11—14. Na prawy ſalož ſe naſchē miſzionſke dželo ſaložene, to je tež to poſledne ſēto poſkaſalo. Njech je politika wjele roſtorhala, ſwěra a ſuboſež k miſzionſtu wutrawa. W Afrizy dželataj hiſcheze diwaj miſionaraj a pſcheczeljo ſi poſlužneſe Ameriki, tam ſeež ho pſeſezelu. S nimi ſtutkuja tam 91 wu-čerjo jako ſastararjo woſhadow na 13 hłownych a 29 poboc-nych měſtriach ſi 5 789 ſchecžanami. Žim k pomož ſu tam 57 woſadnych ſtarſich 137 pohanow a 303 ſchecžanſtich džeczi bu wuſchecženych. W 57 ſchulach ſo 2 363 džeczi roſwue-čuje. Bohu ſenjeſej ſo džakujo dyrbimy pſchidac̄, ſo je mjes wſchēmi němſkimi miſzionſtami w rānskej Afrizy naſchē Lipſčanſke najmjenje ſchłodowaj. W Žuidiskej miſzionſke dželo ſi pomožu Schwedow dale dže. Je tam 21 244 ſchecžanow. W jentym pohanſkim woſtrefu naſta hibanje ſa ſchecžanſtwo a 89 pohanow bu ſchecženych, 100 ſo na ſchecženizu pſchihotuje. Ežiſheženja miſzionſtu tam tež ſažo dželo a ežiſheži tak nowy naſklaſ biblij. Je tam wjele dželo a na dželac̄zjerach pobrachuje tam na zjelym miſzionſkim polu, na mužſkich kaž žónſkich. — Dofhodow, w domiſnje bě drje wjazh hac̄ wudaw-ſow (897 909 hr. porrijo 565 328 hr.); tola dołh, kotrež ſym ſi wójmu w Afrizy načinili, pſchetrjeba wſcho; ſchtož ſbytkne. W pſchichodze budžem ſwcho, ſchtož muſne, jenož ſaplačziež móz, hdyž domjaza miſzionſka woſhada ſwoje dary powjetſcha. — Pſchi wječornej ſhromadžiſnje rěčeſche miſionar Fehlberg wo ſwiatym „ty dyrbič ſi miſzionſtu”. Njech tež nětežiſche wožebjezoſe ſeželjenje na ſwiedženju počežichu, wožebje ſeželniſza, bě tola ſwiedžen ſo derje radziſ a wožebje wječornej ſhromadžiſna bě jara bohacze wopytaná, nimo năſpomnjeneho pſchednoschka poda na tutej předadwſchi miſionar ſenittel ſaji-ſaze woſraſh ſe ſchulſkeho ſiwojenja pſchi ſilimantscharo.

Listowanje: ſi w ſ. ſa 5. p. Tr. — ſi w B. ſa 6. p. Tr.

Samolwith redaktor: ſaraf Wyrgez w Koſac̄zach.
Ežiſhež a naſklaſ: ſmolerjez knihičiſhčeřnja, ſap. družſtvo ſi wobm. rut. w Budyschinje.